

KOMENTARZ PRAWNIKA

Koniec spółki bez likwidacji

ADAM ROSZYK
advokat, KSP Legal & Tax Advice w Katowicach

Co do zasady zakończenie działalności przez spółkę handlową wymaga przeprowadzenia likwidacji. W przypadku większości spółek osobowych (spółka jawna, partnerska oraz komandytowa) można jednak uniknąć postępowania likwidacyjnego.

Zgodnie z art. 67 § 1 Kodeksu spółek handlowych (dalej: k.s.h.) wspólnicy spółki mogą zdecydować o zakończeniu jej działalności w inny sposób niż przeprowadzenie likwidacji. W przypadku spółek kapitałowych z chwilą ustania ich bytu prawnego wierzyciele tracą osobę dłużnika. Dlatego też, w celu ochrony ich praw, konieczne jest przeprowadzenie postępowania likwidacyjnego, którego celem jest w pierwszej kolejności spłata zadłużenia spółki. W przypadku spółek osobowych (z wyjątkiem spółki komandytowo-akcyjnej) wszyscy wspólnicy odpowiadają za jej długi. Zatem zakończenie działalności spółki bez formalnej likwidacji nie stanowi zagrożenia dla praw wierzycieli. Swoje niezaspokojone roszczenia mogą skierować bezpośrednio do wspólników. Stąd też w przypadku spółek osobowych dopuszczalny jest inny niż likwidacja sposób zakończenia działalności.

Już z brzmienia art. 67 § 1 k.s.h. wynika, że warunkiem koniecznym dla zakończenia działalności spółki bez jej likwidacji jest porozumienie między wspólnikami. Może ono zostać objęte umową spółki (przy jej zawieraniu lub wskutek późniejszej jej zmiany). Wspólnicy mogą również podjąć stosowną uchwałę w tym przedmiocie.

Otwarcie likwidacji oznacza konieczność złożenia stosownego wniosku do KRS oraz prowadzenia sprawozdawczości spółki w likwidacji. Odstąpienie od tej procedury może zatem przyspieszyć i ułatwić zakończenie działalności spółki osobowej. Co jednak najistotniejsze, umożliwia dowolny podział aktywów spółki. Likwidacja zakłada bowiem spieniężenie majątku likwidowanego podmiotu. W razie odstąpienia od likwidacji wspólnicy mogą zadysonować majątkiem w inny sposób, np. dzieląc składniki majątku pomiędzy siebie czy też wnosząc je do innego podmiotu (w szczególności spółki kapitałowej).

W sposób naturalny nasuwa się w tym miejscu pytanie o ewentualne długi spółki, jeżeli nie zostaną one spłacone jeszcze przez spółkę, przed jej wykreśleniem z rejestru. O tych wspólnicy mogą zdecydować, podobnie jak o jej aktywach. W szczególności mogą ustalić, którzy ze wspólników są zobowiązani do spłaty zadłużenia i na jakich zasadach. Mogą zdecydować o równej odpowiedzialności za długi, ale mogą także nałożyć obowiązek spłaty zadłużenia na niektórych ze wspólników, np. na tych, którzy przejęli aktywa spółki w związku z jej rozwiązaniem. Co jednak istotne, decyzja wspólników w tym przedmiocie nie narusza praw wierzycieli. Wywołuje ona skutki wyłączenia pomiędzy wspólnikami. Oznacza to w praktyce, że wierzyciele mogą kierować roszczenia solidarnie do wszystkich wspólników, zgodnie z art. 22 § 2 k.s.h. Jeżeli zaś zostaną zaspokojeni przez tych wspólników, którzy zgodnie z porozumieniem nie ponosili odpowiedzialności za długi spółki, to tym wspólnikom przysługują odpowiednie roszczenia wobec wspólników odpowiedzialnych za długi spółki zgodnie z porozumieniem, jakie zawarli. © ®